

Кристина Бонюк

студентка 3 курсу спеціальності «Економіка підприємства»

Науковий керівник: **Пастух Ю.А.**,

к.е.н., доцент кафедри інформаційних технологій,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

РОЗВИТОК І ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ І ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Стрімкий прорив за важливими напрямками технологічного розвитку (насамперед у сфері електроніки, кібернетики та інформатики) слугував потужним поштовхом до інтенсивного нарощення процесів інформатизації всіх сфер життя суспільства. Перехід від індустріальної епохи до інформаційного суспільства, а також зміни в підходах до оцінки ролі інформації в політичному й економічному житті країни були передумовою для виходу інформаційно-комунікаційних технологій на якісно новий рівень, який дає змогу без значних капітальних витрат вирішувати складні економічні та інші завдання не лише на державному рівні, але й на рівні окремих підприємств. Відбувається широка інформатизація всіх сфер суспільства, що принципово змінює роль інформації та інформаційно-комунікаційних технологій у соціальному та економічному розвитку країни, від масштабів і якості використання яких у професійній діяльності спеціалістів залежать рівень економічного та соціального розвитку суспільства, його інтеграція у світову економічну систему.

Дуже швидкий розвиток інформаційних технологій зумовлює все більшу взаємозалежність соціально-економічного потенціалу держав і такого загальноприйнятого у світовому співтоваристві показника, як рейтинг розвитку інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІКТ). Даний факт підтверджується на прикладі всіх розвинених країн та країн що розвиваються (США, Японія, Ізраїль, Сінгапур, Фінляндія), де пріоритетний розвиток ІКТ

забезпечив стабільне економічне зростання. Україна в цьому рейтингу знаходиться майже в аутсайдерах і займає за даними Всесвітнього економічного форуму 71 місце з 143.

За основу рейтингової оцінки береться Індекс мережевої готовності (Networked Readiness Index), що визначає рівень розвитку ІКТ у країнах світу. Він складається з чотирьох субіндексів – наявність умов для розвитку ІКТ; готовність; використання та вплив, розподілених за складовими (індикаторами), які характеризують роль уряду, бізнесу і суспільства у формуванні середовища для розвитку ІКТ.

Загальне значення Індексу мережевої готовності розраховується як середнє арифметичне згаданих вище субіндексів.

Найвищу рейтингову позицію за Індексом мережевої готовності Україна продемонструвала у 2009 році (62 місце). Після цього упродовж наступних років було втрачено 28 пунктів, внаслідок чого у 2011 році наша країна перемістилася на 90 позицію серед 138 країн світу. В останні роки, з урахуванням розширення кола країн-учасниць рейтингу, Україна стабільно знаходиться у сьомому десятку та поступається країнам Східної Європи.

Причиною досить низьких позицій України у світовому рейтингу є, передусім, відставання за складовими, що характеризують політичне і регуляторне середовище – 122 позиція та низький рівень використання ІКТ урядом – 124 позиція.

Фактором, що стримує розвиток ІКТ у нашій країні є прогалини судової системи, про що свідчить 139 позиція за оцінкою незалежності судів, та 131 – за легкістю оскарження дій уряду приватним бізнесом. Крім того, 136 місце України у світовому рейтингу вказує на відсутність в уряді чіткого плану впровадження і використання ІКТ для підвищення рівня конкурентоспроможності країни.

Одним з основних способів виходу із нинішньої ситуації є прийняття комплексних регіональних програм з розвитку ІТ технологій, які передбачали б

активізацію діяльності всіх секторів громадянського суспільства в наступних 4-х напрямках:

1. Максимально широке поширення і популяризація інформаційних технологій у сфері адміністративного, фінансового, роздрібного та соціально-побутового обслуговування малозабезпечених та соціально незахищених громадян. Адже саме ці громадяни становлять сьогодні найбільшу частину населення України, і саме вони найбільшою мірою потребують зараз надання їм адміністративно-побутових послуг з боку держави, переводів грошових розрахунків у безготівкову форму та пошуку додаткових джерел доходів на ниві використання інформаційних технологій.

2. Впровадження та поширення ІТ розробок серед громадських організацій, яке буде сприяти викоріненню соціальної несправедливості, стимулюванню благодійності, забезпеченню прозорості діяльності влади та розвитку громадянського суспільства в цілому.

3. Максимальне використання механізмів для стимулювання виходу бізнесу з тіні, коли для того, щоб бути конкурентоспроможним на легальному ринку йому необхідно буде відкривати все нові і нові Web-ресурси на основі електронної комерції та сучасних інформаційних технологій.

4. Удосконалення системи початкової, середньої та вищої освіти з тим, щоб вона максимально стимулювала активність молоді не тільки в сфері ІТ розробок, але і в напрямку застосування інформаційних технологій та розробок у всіх сферах науки і техніки.

Очевидно, що Україна має істотний потенціал у розвитку інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІКТ). Але для того, щоб в найкоротший час реалізувати цей потенціал і зайняти місце в ТОПі країн з розвиненим ІКТ, нашій країні необхідно вжити системні та комплексні дії щодо впровадження інформаційних технологій у всі сектори громадянського суспільства. Метою таких дій має стати, як забезпечення у населення масової комп'ютерної грамотності, так і формування у громадян стійкого національного усвідомлення безальтернативності застосування інформаційних технологій у державному,

комерційному і громадському секторі громадянського суспільства. Безперечно, що ключову роль в успішній реалізації вищезгаданої мети має відіграти держава в тісній взаємодії з громадськістю. Саме ця коаліція держави з громадськими організаціями та іншими представниками громадянського суспільства має стимулювати впровадження новітніх інформаційних сервісів, і сприяти їх впровадженню у нові аспекти життєдіяльності наших громадян.

Також варто зазначити, що розвиток інформаційно-комунікаційних технологій в Україні як одного з найважливіших наукомістких секторів економіки є важливим для загального економічного зростання. Інформаційно-комунікаційні технології як технології загального користування впливають на посилення господарських взаємодій в економічній системі та можуть широко використовуватися як ефективний інструмент технологічних і організаційних новацій у різних галузях економіки.

Список використаних джерел

1. Інформаційні технології як стимул для соціально-економічного розвитку в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.prostir.ua> .
2. Особливості розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у сучасних умовах української економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economyandsociety.in.ua> .
3. Радзівська С.О. Глобальні економічні процеси та Україна / С.О. Радзівська // Міжнародна економічна політика. – 2014. – С. 80–104.
4. Статистична інформація / Офіційний сайт Державного Комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.